

izhaja vsak četrtek
za celoletno naročnino
za celo leto K 5.—
za pol leta „ 2.60
za četrt leta „ 1.30

Naročnina se pošilja
spravništvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
živajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 70 h.

Rokopisi se ne vra-
tajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 12 h, dvakrat 18 h,
trikrat 24 h.

Štev. 30.

V Mariboru, dne 27. julija 1899.

Tečaj XXXIII.

Zakaj in kako se nam je treba zadružiti?

Razvideli smo, kako hira kmetištvu: kako se manjša število kmetovalskih ljudi, kako prestrašilo so že zadolženi in se še vedno bolj in bolj zadolžujejo, kako se njih posestva podražbavajo in poprodavajo ter prehajajo v roke nekmetom, prav mnogokrat v last njih nasprotnikom in zatiráčem — razvideli smo, da drči kmetiški stan naravnost v propad in da v nepredaljnem času pogine do cela, če pojde tako dalje.

To je vsem družboslovcem do konca jasno, brezdvomno.

Poljedelcu se ne izplača več njegovo delo. Preračunilo se je na pr., da znese pridelnina kar imaš stroškov in dela za jeden métersčak (meterski cent) pšenice po naših krajih poprek dobrih devet goldinarjev. Toda v zadnjem letu na pr. je bilo pač malo gospodarjev tod okrog, ki bi jo bili prodali res po devet gld.; če odšteješ od teh 9 gld. še zmudo časa z nalaganjem in z vožnjaj do kupca, uvidiš, da si prodal svoj trdo priznjeni pridelek v zgubo svojo. Da bi bilo kolikor toliko vredno mučiti se z nje pridelavanjem, morala bi biti cena pšenici najmenj 10 gld. za métersčak. Pa kakor vse kaže, ne bo de imela letos niti take cene, kakršno je lani.

In kakor s pšenicoj, tako je do malega z vsemi tvojimi pridelki. Koliko ti pa nese, ljubi kmet, tvoja zemlja? Če sešteješ vse prihodke in vse stroške, ki jih imaš z njo v jednom letu, in potem odšteješ stroške od

prihodkov, koliko ti pa ostane čistega dobička, to se pravi: koliko ti ostane za plačilo za svoj celoletni trud in za celoletno delo tvojih ljudi? Svetovalo se ti je že in tudi jaz ti svetujem, da zapisuj vse dohodke in razhodke svoje, in računi; če to storiš, uvidiš gotovo sam, da ne dela noben delavec, ki mu vendar tudi ne gre dobro, za tako borno dnino. Poštevilkajva malo že naprej. Recimo, da imaš lastnino, ki je vredna svojih 4 tisoč gld. Če bi jo prodal in dal teh 4000 gld. na posodo, dobil bi zanje, če bi dobival tudi samo po štiri in pol odstotka od njih, vendar na leto svojih 180 gld. Dalje: pri takem posestvu potrebuješ, povprek rečeno, če hočeš pošteno obdelovati, dve ženski in poleg sebe še jednega drugega moškega; torej dva moška in dve ženski. Nastavimo za moškega samo 80 kr. dnevnega plačila, za žensko pa samo 40 kr.; to gotovo ni preveč; zakaj povsod plačujejo delavce vsaj toliko, če ne več, če so količkaj pravicoljubni delodajalci. In gospodar in gospodinja in sin in hči delajo mnogo dalj časa nego na pr. tvorničani (fabriški delavci), po leti od ranega jutra do pozne noči; in tudi še ob nedeljah imajo svoje opravke. Delavnih dnij v letu je kakih tristo. Zaslužil bi po tem takem vsak moški na leto 240 gld., vsaka ženska pa 120 gld. — vsi štirje skupaj torej: 720 gld. Če prištejemo k temu prej omenjenih 180 gld., naračunimo 900 gld. Devet sto gold. bi ti morala tedaj prinašati tvoja lastnina, ki je vredna 4 tisoč gld., če se računa prav po malem. Ali ti pa v resnici prinaša toliko? Menda koli ne; to se pravi, tvoje delo se ti ne

splača. Tudi slabo plačan delavec izhaja bolje; zato tudi poznam take delavce, ki imajo za dom hlapca, sami pa delajo v tvornici. Spet razvidaš: tako ne more, ne sme več iti naprej.

Toda pridejo še razna popravila, pridejo uime, pridejo nezgode: zbolí ti vol, pogine ti krava . . . Pride čas, da je treba omožiti hčer, oženiti sina; praznega se ne moreš iznebiti; kje boš pa vzela doto? A vedno doma imeti ga vendar ne moreš — ali ga boš za klobuk dejal? kakor so včasih rekli.

V teh razmerah poljedelstvo ne more torej več. Spominam se, kako je govóril v državnici pred več leti sedaj že rajni poljski poslanec Hausner, ko se je razpravljalo, da je treba kmetištvu pomagati. Imel je, kakor je rekel, imel je zelo veliko posestvo; koliko skrbi, koliko truda je imel z ljudmi, da jih je dobil in plačeval, koliko sitnob in težav! zakaj nadzročeval je sam vse, kar je bilo kajpak potrebno, če je hotel, da ga néso sleparili spredi in zadi in da mu je vsaj kolikor toliko neslo. Kako so ga zadevale nemilo razne nesreče in nezgode: mnogo skrbi in truda, a primeroma prav pičli prihodki. Šine mu nekega dne pametna misel v glavo: proda svoje gospodarstvo za obilno svoto, denar pa naloži na obresti. Poslej mu ni bilo nič več ne truda ne skrbi ne strahú, da bi ga stisnola toča ali kakšna koli nezgoda: jedino delo mu je bilo, da je pobral vsako četrtletje ali polletje svoje bogate obresti, ki so bili pa mnogo večji nego vsi dohodki prejšnjega posestva.

Listek.

Jeruzalemsko romanje.

(Piše prof. J. Zidanšek.)

24. Kafarnaum; Kana; Nazaret;
Tabor; Karmel.

Ali bi ne bilo lepo, da bi se vsedli na barko in bi jadrali po jezeru Genezareškem, kakor se je neštévilnokrat vozil Kristus Gospod? Da, tako smo storili in v 10 čolnih peljali smo se iz mesta Tabarije v Kafarnaum, ali kakor se dandanas imenuje Tel Hum. Ako piha nasproten veter, traja vožnja tri ure; za polovico se pa skrajša, če morejo razprostrti jadra; v tem slučaju se namreč vesla v stran položijo in vse delo prevzame veter, ki se z veliko močjo vpre v one bele razprostrte prte (jadra) in naglo ter gladko žene barko proti zaželjenemu cilju. Blizu 2 uri so se ubogi ljudje tako hudo mučili z veslanjem, da so že belo gledali; še le potem prišel jim je veter na pomoč. Najprej smo zapazili na zapadni morski strani borno vas Meždél; tu je nekdanje stalo mesto Magdala, kjer je bila doma velika spokornica sv. Marija Magdalena in od katerega ima tudi svoj priimek. Kje je pa stala Betzajda, rojstno mesto

sv. apostolov Petra, Andreja, Filipa in najbrž tudi Janeza, se ne da več dobro določiti, ker je celo zginilo z zemljskega površja in se nahajajo večje razvaline na mnogih krajih tamošnje okolice.

Še bolj kakor v Jerihi bili smo neprijetno presenečeni, ko se pripeljemo v Tel Hum; tam so še vsaj nekatere hiše in kočé, a Kafarnauma ni nikjer več; še celo njegove razvaline se le tu pa tam vidijo, ker so pokrite z zemljo in raste že grmovje in osat nad njimi. Le Beduini prihajajo iz puščave tu sem in izkopljejo ter razdrobijo včasí kak steber, ker menijo, da bodo v njem našli mnogo zlata; videl sem tam tak beduinski šotor in pod njem otroka, konja in psa; nekdanje tako sloveče mesto je torej postalo cigansko selo. Zdaj vidiš nehvaležni Kafarnaum, kako so se izpolnile Gospodove besede, s katerimi ti je pretil: «In ti Kafarnaum! ali se boš od neba povzdignil? V pekél boš pahnjen; zakaj ako bi se bili v Sodomi godili čudeži, kateri so se v Tebi godili, bi bila še do današnjega dne ostala.» V tem lepem pomorskem mestu je Jezus najrajše prebival in zato ga imenuje «svoje mesto». Tukaj je ozdravil rimskega vojaka na pripročnjó njegovega ponižnega stotnika, ki je spregovoril znamenite besede: «Gospod, nisem vreden, da greš pod mojo streho, ampak le reci be-

sedo in ozdravljen bo moj hlapec». Tukaj je ozdravil Petrovo taščo in več drugih bolnikov, ki so prihajali iz daljnih krajev; Jairovo hčer pa je celo obudil od mrtvih. V Kafarnaumu naznanil in obljubil je Zveličar Najsvetejši zakrament rekoč: «Jaz sem živi kruh, ki sem z nebes prišel. Ako kdo jé od tega kruha, bo živel vekomaj; in kruh, katerega bom jaz dal, je moje meso za življenje sveta» (Jan. 6, 51. 52). V tamošnji shodnici je pogosto učil, a meščani niso hoteli verovati v Odrašenika; ta shodnica imenovala se je bela, v nasprotju z drugimi hišami, ki so bile pozidane s črnkastega bazalt kamenja. Še le pred tremi leti postavili so si oo. frančiškani na razvalinah te stare shodnice pritlično hišo in kapelo, kamor hodi maševati vsako nedeljo duhovnik iz Tabarije; to je pa tudi vse, kar nas spominja na nekdanje cveteče trgovinsko mesto Kafarnaum, ki je dalo Kristusu tudi enega apostola, namreč mitarja Matevža ali Levija.

Ker v današnjem Tel Humu ni nikakega pristanišča za barke in je voda pri bregu zelo plitva, zato nas tudi naši čolni niso mogli peljati do suhe zemlje; ampak mohamedanski veslarji nabasali so si romarje na svoje močne rame in jih ponesli na suho. Nekateri so se skorej hoteli braniti takega čudnega izkrcanja in vkrcanja, ker že od

Z vsaj pravicoj tedaj zatrjujemo, da se kmetu ne izplača njegovo delo, da se torej potaplja. Tlačani drugim, vse drugače huje, kakor je v prejšnjih stoletjih. Zlasti hudo pa se tlačani, če je močno zadolžen. Takrat pač dela samo za druge, za davke in obresti, a ne za sebe. In koliko je takih, ki so samo še na videz lastniki, v resnici pa nêmajô nič več svoje zemlje. Puste jih samo zato še na ne več njihovem posestvu, ker upnikom to bolje nese, kakor če bi obdelovali polje samî; ker jim ubogi zadolženec bolje dela nego bi jim najemniki ali tudi — sužnji. Kako krvavo se potî tak siromak, da more poplačati davke in obresti, in kolikrat jih niti more ne! a njemu ostane bore toliko, da se s siloj more prihodnji dan, prihodnje leto nadalje za druge znojiti. Znan mi je tak siromak, ki je dolgo časa izkrvaveval za upnike; nobeno noč ni mogel mirno spati. Največji sirotek je pa bil, ki je bil toliko srečen, da je kako prase ali kako drugo malenkost prodal: zdrli so se vsi nanj, naj jim plača zastale obresti in pa še glavnicu, ko tak neredno plačuje! Kako je bil ves v skrbeh, kako je siromašil — dokler se ga nêso usmilili: da so mu prodali lastnino. «Kako ti pa že kaj gre?» vprašam ga nekaj mesecev kesneje. «O, prav dobro,» pravi on; «kako hvaležen sem jim, da so mi prodali: kako mirno sedaj spim . . . prej sem delal za druge, sedaj pa je moje, kar pridelam in prislužim. Koliko bolje mi gre kot navadnemu dninarju nego mi je šlo prej!»

Če vse to ták premišljam, zazdi se mi včasî res čudno, kako da se kmetje tega hiranja ne naveličajo, kako da ne vržejo motike in kose iz rok in ne pritisnejo še bolj, kakor tu in tam že, na tvornice. No, pa tam je že itak preveč ponûjarjev, ki želê dela. Še bolj pa jih menda drži na njih zemlji njih starodržnost! Pripovedoval mi je ták ubožec, kako po zimî v velikem snegu nosî v košku z visokega hriba, kjer je doma, v dve uri daleko mesto drobnih drv, katere naseka v svojem lesu in nacepi na drobno, da jih prodá za celih dvajset krajcarjev in si nakupi najsilnejših potrebščin. Začudil sem se mu, da za tak malôsten izkupiček preide tóliko in ták pot, ko vendar za svoje blago dobi tak malo — kako da se ne navóli tega malîčenja, kako da ni raje poskrbel, da bi bil dobil delo v tvornici, nego da se je ukupil na taki odljudni gori. On pa me zavrne: «Pa imam vendar kam iti». Da to jih drži še: veselje, da imajo nekaj svojega, in pa tista starodržnost, da vsak želi ostati na zemlji, kjer so živeli njegovi očetje in dedje. Bog jim ohrani to blago svojstvo tudi še zanaprej!

njihove mladosti jih ni nihče več nosil «štupo ramo,» zato se je isto vršilo z velikim vikom in krikom. Posebno še, ko smo se že vračali v Tabarijo, so mnogi trepetali in kričali, ker popoldne je bilo jezero valovito in razburjeno; ko so valovi pljuskali po naših hrbtih in se je barka, deloma že z vodo napolnjena skorej celo nagnila na eno stran, bilo nas je strah in živo smo se spominjali prestrašenih apostolov, ki so v enaki nevarnosti klicali: «Gospod, otmi nas, da ne poginemo». Zdaj nam je tudi bilo jasno, zakaj se to jezero imenuje morje, ker ni tako krotko, kakor naša planinska jezera, ampak pogosto tudi pri celo jasnem nebu viharno burno.

Voda v jezeru Genezaret je dobra pitna, samo premlačna; kakor veslarji, tako smo jo tudi mi z dlanjo zajemali in srebali; kalna Jordanova voda pa teče skoz jezero, a ne pomeša se z njegovo vodo. Živi v jezeru obilo mnogovrstnih rib; najboljša je Petrova riba, ki je velika kakor srednja belica; dobili smo jo vsakokrat pečeno na mizo in lahko rečem, da mi ni v sv. deželi nobena pečenka tako dišala, kakor ta. Vse drugo se je torej tu spremenilo, le ribe so ostale iste, kakor so jih lovili ribiči-apostoli in jih sami pekli, pa tudi svojemu Gospodu in učeniku ponudili.

Dobre četrt ure od Tabarije proti južni strani nahajajo se vroči vreli, katere smo

Dokončal sem prvi del: zakaj se nam je treba zadružiti? Spoznali smo, da bi sedanje razmere nižje sloje uničile. Rad bi še zapisal raznokaj, na pr. kako pešajo tudi še drugi stanovi, kakšne so svetovne razmere družboslovne in še mnogokaj drugega; zakaj hoče se mi, da bi spisal nekako celotno (če prav skromno) družboslovje. Toda mudi se mi dalje. Ozri se bomo prihodnjič samo še nekoliko nazaj v prejšnje čase, pogledali kratko brezpametne zmote in lovliva slepila socialistovskih družbogubov, potem pa pridimo takoj na drugi glavni del, kako se je nam zadružiti in kako naj delujejo ta zdruštva kmetov in obrtnikov in delavcev. Ker se zadružujejo že precej, treba jim je zelo navodila in napotila.

J. M. Kržišnik.

Nemška opozicija proti delegacijam.

Opozicija hoče preprečiti izvolitev delegacij. Konservativec Ebenhoch gledé na to predlaga v svojem listu, da bi odredilo predsedništvo tako, naj poslanci zvnaj seje zapisnikarju, ki se za to določi, izročajo glasovnice, česar bi opozicija ne mogla preprečiti.

Razmere na Goriškem.

Tržaški namestnik grof Goëss je minole dni potoval po Goriškem. Dne 18. t. m. se je pripeljal v Brda, odtod se je napotil skozi Št. Peter v Dornberg, Batuje, Ajdovščino, Rifenberk in Komen. Povsod je prigovarjal županom, naj pritiskajo na deželne poslance, da gredó v deželni zbor. Čudno, da ima grof Goëss le za slovenske poslance lepe opomine! Zakaj ne poskusi na italijanski strani? Gokovo bi italijanski poslanci nekoliko odnehali, ko bi vlada s primernimi sredstvi vplivala ná-nje.

Katoliški volilci na Bavarskem.

Pri splošnih volitvah na Bavarskem je katoliška stranka, ki je dosedaj imela 73 mandatov, pridobila 10 sedežev. Socijalni demokratje so tudi priborili novih 5 mandatov. Poraženi so liberalci, ki imajo le še 53 mandatov.

Srečna Italija.

Italija ima res srečo — v Avstriji. Na tisoče in tisoče njenih podanikov preživlja Avstrija, kateri jej v plačilo pojó tisto pesem o nehvaležnosti svetá. Na kljubu temu Avstrija nadaljuje deliti dobrote svoji «zvesti zaveznici!» Na podlagi § 14. drž. osnovnih zakonov je bil te dni razglašen dogovor med

tudi obiskali; pa voda je tako vroča (okoli 50° R.), da bi se človek celo opekel in skuhal, ako bi se šel kopat kar pri izvirkih. To je dokaz, da je Galileja na vulkanskih ali ognjenjskih tleh, o čemur smo se bili že tudi poprej prepričali, ko smo videli na njivah trdo, žlindri podobno zemljo; zato se tudi ob galilejskem morju pogostokrat javljajo strašni potresi.

Prenočili smo še drugokrat v Tabariji, pa spati itak ni bilo mogoče vsled silne vročine in drugih nadlog; tamošnji prebivalci (tudi oo. frančiškani) hodijo v poletnem času počivat in spat na svoje plane hišine strehe. V jutro vrnili smo se nazaj proti Nazaretu po isti cesti, po kateri smo bili sem prišli. Okoli 9. ure pripeljali smo se v Kano, kjer se je Gospod ženitnine udeležil in vodo spremenil v vino; naši vozovi so ostali pri studencu, iz katerega so gotovo tudi vodo za gostijo zajemali, ker ni blizu drugega izvirka; mi pa smo šli v nekaj minut oddaljeno zelo borno vas s 600 prebivalci, izmed katerih je katoličanov samo 20. Utrujenim romarjem je kaj dobro teknila mala južina, ki je bila pripravljena v frančiškanskem samostanu; obiskali smo potem ne sicer veliko, pa prijazno cerkev, ki stoji na mestu, kjer se je obhajala gostija, namreč v hiši apostola Simona. Nekaj sto korakov proč pa je druga

obema državama gledé na medsebojno oskrbovanje bolnikov, ki zbolé kot podaniki Avstrije v Italiji ali obratno. Dogovor se glasi tako, da država, bodisi jedna kot druga, mora v slučaju bolezni skrbeti popolnoma za bolnika, kakor da je njen državlján, in za to ne smé terjati niti povrnitve troškov! Pomislite pa sedaj, da v Avstriji živi nad 100.000 italijanskih podanikov, avstrijskih v Italiji je pa morda komaj 1000! Torej na škodo našim delavcem se sprejema italijanske, in če le ti obolé, tedaj mora skrbeti Avstrija zá-nje, in niti troškov ne dobi za to! Ščasoma zadobé italijanski podaniki pri nas še več pravic, kot jih imajo doma! No, kljubu temu italijanski listi iz kraljestva pišejo na najnesramnejši način o naši državi in o našem cesarju.

Napad na Milana.

O napadu na srbskega razkralja Milana se govoriyo najčudneje reči. Veliko jih je mnenja, da je bil napadovalec Kneževič od Milana najet, ker se je s tem ponudila Milanu prilika, zapreti in kaznovati svoje politiske nasprotnike, radikalce. Te dni so celo listi prinesli vest, da je Kneževič že sam priznal, da je bil po Milanu podkupljen. Sedaj že stojijo osumničeni radikalci pred sodniki. Sliši se, da sta Avstrija in Rusija zahtevali, naj se ne sodi strogo. Srbski poslanik v Petrogradu Sava Gruič se ni zaprl, čeprav so ga krivili soznanja, kajti ruski car je povedal, da se mu ne sme skriviti las.

Dopisi.

Iz Rogačke Slatine. (Poklonitev biskupu J. J. Strossmayerju.) Vsako leto prihaja v Rogačko Slatino ljubljeneč jugoslovanskih deželâ, biskup Strossmayer, krepit si svojega zdravja. To priliko uporabijo takrat sosedni Hrvati in domači Slovenci, da se poklonijo velikemu možu. Tako se je zgodilo tudi letos dne 24. julija. Deputacijo je vodil saborski poslanec g. Kiepach, vlastelin v Samoboru ter v vznesenih besedah izražal spoštovanje Hrvatov do svojega duševnega vodjo, do velikega dobrotnika v prilog hrvatske znanosti in umetnosti ter do navdušenega glasilca jugoslovanske ideje. Biskup Strossmayer je na to odgovoril, da ga veseli, ker Hrvati spoštujejo in ljubijo za narod zavzete ljudi in da bo njegovo srce do hrvatskega naroda ostalo vedno tako, kakor je bilo doslej. V imenu Slovencev je govoril č. g. Franc Korošec, nadžupnik pri Sv. Križu

in manjša kapela, posvečena svet. apostolu Jerneju ali Natanaelu, ki je bil tukaj rojen; tik nje je lep vrt s figovimi drevesi, kar nas je spominjalo na besede Kristusove: «Preden te je Filip poklical, ko si bil pod figovim drevesom, sem te videl» (Jan. 1, 48). Frančiškanski brat nas je tudi opozoril na velikega strupenega škorpijona, katerega je bil slučajno opazil pri neki hišini steni.

Tudi razkolniki imajo v Kani svojo cerkev; v njej sta shranjena dva stara vrča, o katerih Grki trdijo, da sta izmed tistih šesterih, ki so se rabili že pri sloveči gostiji; toda mi nismo imeli tako močne vere, da bi bili to verjeli. Še nekaj posebnega ima Kana, namreč nenavaden plot; gosto nasajeni, po 2 m. visoki, bodeči in lepo cveteči kakti obdajajo vas; a tamošnji kaktus rodi tudi sad, ki je podoben figi in je neki tako dober in sladek, da se ga človek lahko preobje; o. gvardijan je pravil, da skorej vsako leto eden ali več otrok vsled tega umrje, ker jim je — trebuh počil.

Od Kane pelje cesta v Nazaret čez zelo strm hrib in zato je najbolj varno, če romar tukaj peš gre, ker Arabci vozijo navzdol divje naglo in včasî ne morejo vzdržati voza in konj; čudili smo se, da se nam ni zgodila nesreča. Zbirali smo se pri Marijinem studencu, kjer so nekatere Nazarečanke svoje

tik Slatine. Tudi Slovenci izražamo velikemu sinu hrvatskega naroda svoje spoštovanje. Veselimo se pri svojih bratih vsakega napredka, kajti čem močnejši, izobraženejši in samostalnejši bodo naši sosedi, tem trdneje stojimo tudi Slovenci. In ker bratje Hrvati častijo v biskupu Strossmayerju največjega pospešitelja vsestranskega svojega napredka, zato ga častimo in slavimo tudi mi. Hrvati ga imenujejo svojega dobrotvorca, a tudi na Slovensko se obilokrat spomni njegovo darežljivo srce. Govornik mu želi doseči trenotek, ko bo videl slobodo hrvatskega in slovenskega naroda. Biskup je razradošen odgovoril, da je naša rešitev v jugoslovanskem zjedinenju. Prepričan je, da bodo Jugoslovani dospeli do svojega smotra, kajti resnica in pravica slavita povsod prej ali slej svojo zmago. Poklonitev se je vršila začeni ob 12 uri. Ob 2. se je začel banket pri Leitnerju. Tudi biskup Strossmayer je prišel za nekoliko časa med svoje slavitelje. Napil mu je v imenu Hrvatov stoloravnatelj g. Jakovina, župnik v Vinagori in vodja narodnega pokreta v Zagorju. V imenu Slovencev je nazdravil g. Korošec. Vsakokrat je odzdravil tudi z iskrenimi besedami biskup sam. Nadalje še so govorili pl. Kukuljevič o slovenskem in hrvatskem zajedništvu. Stauder, narodu, zbranemu v koalirani opoziciji, a posebno krasno je govoril imonsig. Cepelič, dekan djakovski. Na Slatini so se izborno dostojno poklonili ta dan Jugoslovani največjemu jugoslovanskemu možu in njegovi najljubši mu ideji, jugoslovanski ideji.

Slovenj Gradec. Nekateri tukajšnji meščani so zopet pokazali svojo nestrpnost proti vsemu, kar nima popolnoma nemško prusaškega lica. Golobradati kramarji, ferbarji in ledrarji so tako dolgo solnce obračali («Sonnenwendfeier») da bi bilo kmalu začelo sijati izpod lesene strehe Gradišča, kamor je padal umetalni ogenj. In ti mogočnejši se sedaj branijo z vsemi štirimi novega šolskega poslopja zato, ker bo šola dvojezična, kakor je bila do sedaj in ne popolnoma nemška. V svoji nestrpnosti se ne ozirajo ne na učiteljstvo, ne na učečo se mladino, ki mora vse vroče poletne dneve presedeti v umazanih, temnih, zaduhlih in nezdravih prostorih, ampak skušajo na vsak način preprečiti ali pa zakasnititi zidanje nove šole. Ker jim za poslopje ne bo treba denarcev štediti — denar za šolo so večinoma Slovenci sporočili — so za majhen kos zemlje, kjer naj bi poslopje stalo, velikodušno samo nekaj čez 4000, reci štiritisoč gld. zahtevali. Toliko bi si niti ne upal zahtevati kakov krivonosni gospod Pinkeles. A to še ni vse. Na

njih željo naj bi se obdalo poslopje z visokim zidovjem, kakor se napravi pri kaznilnicah. No ja! Če hočete s tem svojo nadežno (?) mladino privaditi na kaznilnice je tudi lep namen. Tudi bi na novi šoli ne smelo biti ne slovenskega ne nemško-slovenskega napisa, ker bi to ljubezni polna prusaška srca žalilo. Tolažite se, možiceljni, da s takimi pogoji ne boste imeli na tem prostoru ne šole in ne napisa. Naj si shranijo prostor! Porabili ga bodo za drugo poslopje, katero jim bo v kratkem neobhodno potrebno. Vroče je; zato so pa vsi «zirani.» Taki ljudje pa morajo imeti svojo palačo. Pozabili so popolnoma, da živijo od slovenskih grošev, katere pošten Slovenec v mesto prinaša. Treba jih bo malo potipati, pa bodo ponižnejši postali.

Iz Gradca. (Društveno življenje.) Občni zbor slovenskega izobraževalnega in zabavnega društva «Naprej» v Gradcu se je vršil v nedeljo 9. t. m. o nepričakovano veliki vdeležbi društvenikov in gostov. Iz odborovega poročila posnemamo naslednje: Dasi obstoji društvo komaj dva meseca, naraslo je število članov na 110, in sicer 4 ustanovne, 82 rednih in 24 podpornih. Mlado društvo je srečno premagalo vse nemale začetne ovire; z iskreno hvaležnostjo nam je opomniti, da so k temu pripomogli razni plemeniti domoljubi z gmotno i duševno podporo. Posebno pohvalno pa nam je omeniti vrlo «Našo stražo,» ki je društvu poslala znatno vsoto za nabavo potrebnega pohištva in nakup koristnih knjig za knjižnico. Poletje že itak ni ugodno za društveno življenje, vendar se je «Naprej» živahno razvijal. Prav pridno so se društveniki udeleževali pevskih vaj, ki so bile doslej trikrat na teden. Enkrat na teden so bile vaje v nemščini, enkrat v računstvu. Enkrat je bilo predavanje «o liberalizmu,» skoraj vsak večer se je razplel živ pomenek o društvenih in splošno zanimivih predmetih, na pr. o socialni demokraciji, o krščanskem socializmu, o gospodarski organizaciji v naši domovini itd. Društvo se je po deputaciji 6 društvenikov vdeležilo vseslovenske delavske slavnosti v Ljubljani in pristopilo k «Slov. krščansko-socialni zvezi,» dobro vedoč, da se je graškemu slovenstvu mogoče le tedaj ohraniti, ako je v ozki zvezi z domovino in goji tiste vzore, za katere se navdušuje ves slovenski narod po svoji veliki večini, ako ostanejo graški Slovenci verni in demokratični. Društvo je skrbelo tudi za primerno zabavo. «Naprej» je enkrat poletel o precejšnji vdeležbi društvenikov na visoki šekel. Na predlog nadzornikov je občni zbor soglasno izrekel odboru za njega trudoljubivo

požrtvovalnost zahvalo i zaupanje. Po zborovanju je bila mala, a tem pristronejša domača veselica v proslavo godu sv. Cirila in Metoda. Slavnostni govornik je v izbranih, a lahkomevnih besedah podal verno sliko življenja, delovanja in trpljenja naših blagovestnikov, kazal je na podobnost tedanjega in sedanjega našega tožnega položaja in nas navduševal za ideje, katerim sta se posvetila naša slovanska prvoboritelja, za vero in omiko. Zatem je mlad društvenik kaj lepo deklamoval Gregorčičevo «Blagovestnikom.» Na to je sledila prosta zabava, ki se je po zaslugi pevcev društvenikov in gostov razvila na občo zadovoljnost.

Iz Konjic. (Čitalnica.) Celih 15 mesecev trajala je borba za čitalnico. Vse mogoče in nemogoče ovire so se nam delale, no naša vstrajnost je vse premagala. Imamo čitalnico, ki naj bo središče vsega našega društvenega življenja. Konjiski Slovenci zdaj nismo imeli prostora, kjer bi se brezskrbno zbirali, nismo imeli prostora, kam bi vabili mile goste, nismo imeli prostora, kjer bi sprejemali okoličanskega slovenskega kmeta, da se zabava in izobrazuje. In zdaj jo imamo!

Dne 23. julija t. l. se je vršil I. občni ob enem osnovalni zbor. Lepo število duhovne in posvetne inteligence, še lepše število svoje narodnosti zavedajočih se slovenskih kmetov je bilo navzočih, ki so tudi vsi takoj pristopili, tako, da je čitalnica že zdaj jako močno društvo. Množina daje moč, torej ostanite vsi, ki ste pristopili, čitalnici zvesti udje in pridobite ji novih. Volil se je sledeči odbor iz gg.: dr. Ivan Rudolf, predsednik, notar Martin Kocbek, podpredsednik, Ivan Rožman, tajnik, Ivan Šepić, blagajnik, vikar Karol Kumer, knjižničar, Martin Ogorevc, gospodar, Franc Napotnik, odbornik. Imena teh gospodov so nam porok, da bodo vsi razvoj društva povspesovali. Dne 15. avg. t. l. se vrši otvoritvena slavnost. Delajo se velike priprave, kojih še pa danes ne smemo izdati! Le toliko rečemo: Dne 15. avgusta naj pride vsakdo v Konjice, v ta največji in najlepši spodnještajarski trg, da po starem slovenskem običaji skupno preživimo nekaj prav veselih uric.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

(Duhovniške spremembe.) Prestavljeni so č. gg. kaplani: Frančišek Bratkovič iz Rogateca v Slov. Bistrico, Jakob Fink iz Celnice v Št. Martin pri Vurbergu, Henrik Hrašovec iz Kostivnice v Šoštanj, Andrej

velike vrče z vodo polnile; gotovo je tu sem večkrat svojo Mater spremljal Božji deček Jezus; pa gotovo je bila Marija tudi bolj okusno in snažno oblečena, kakor sedajne zanemarjene Nazarečanke v svojih širokih hlačah. Nastanili smo se deloma pri oo. frančiškanih, deloma pa v hotelu «Germania» in zdaj smo imeli časa dovolj, da si ogleđamo Nazaret in njegove znamenitosti. Mesto je precej veliko, ker šteje čez 6000 prebivalcev; večina je sicer krščanska, ne pa katoliška in zato je krivo, kar je bilo pred kratkim nekje brati, da ima Nazaret 3000 večinoma katoliških prebivalcev; razkolnikov je blizu 3000, katoličanov (z Maroniti in zjedinenimi Grki vred) 2000, čez 1000 mohamedanov in nekaj luteranov. Nazaret se prav lepo razprostira po strmih bregu in gleda proti jugo-vzhodu; zelo ugaja Evropejcu, da tu že vidi več zelenja kakor pri Jeruzalemu, ker posebno spodaj v dolinici so kaj lepi vrtni in sadunosniki.

Najlepša in najmogočnejša stavba v Nazaretu je pač frančiškanska cerkev Oznanenja Marije D. s pridruženim samostanom in s hišo za romarje. Cerkev obsega, poleg veliko drugega prostora, tisti kraj, kjer je nekaj prebivala sv. rodbina; znano je, da sv. hišica ni več tam, ampak da so jo angeli l. 1291 prenesli najprej v Trsat in potem v Loreto

na Laškem, kjer se še dandanes nahaja; l. 1895 sem bil tako srečen, da sem v njej maševal. Bog je pač hudo kaznoval neverne in nehvaležne Nazarečane; Kristus jim je oznanjal svoj zveličavni nauk, a niso ga hoteli sprejeti, ampak njega, učenika samega so namenili umoriti; zato pa nima Nazaret pravzaprav nobenega svetišča; ostal mu je le temeljni zid sv. hišice. Nad tem temeljem in še nekaj čez, stoji dandanes podzemeljska kapela, v katero se pride iz srednje ladije velike cerkve; trije oltarji nahajajo se v njej; dva stranska sta posvečena starišem Marijinim in nadangelu Gabrijelu, glavni oltar pa diči krasna podoba Oznanjenja M. D., spodaj pa napis: Hic Verbum caro factum est, Tukaj je beseda meso postala. Dva stebra zaznamljata kraj, kjer sta stala Marija in Gabrijel pri tem velevažnem pozdravilu in oznanilu. Zadej v votlini nahaja se tudi oltar sv. Jožefa; odtod se še pride v druge podzemeljske prostore, ki se navadno imenujejo kuhinja D. Marije. Romarji smo imeli v tej kapeli slovesno službo božjo s pridigo in parkrat Šmarnice; duhovniki-romarji so tudi vsi lahko na vrsto prišli, da so maševali na tem znamenitem kraju, kjer je preživel Zveličar večji del svojega zemeljskega življenja.

Kakih 6 minut proč od te cerkve je katoliška kapela, ki se imenuje delavnica

sv. Jožefa; na oltarju je lepa podoba, ki predstavlja sv. družino pri delu; napis z zlatimi črkami pa pove, da je bil Jezus tukaj pokoren in podložen Mariji in Jožefu. Gotovo še bo tu kedaj velika cerkev stala; in slišal sem, da hočejo oo. frančiškani ta prostor prepustiti katoliškemu delavskemu društvu v Jeruzalemu s tem namenom, naj bi tako dobila in imela vsa delavska in rokodelska društva (katerim je sv. Jožef patron) neko skupno duhovno središče. — Obiskali smo še nekaj drugih znamenitih krajev v Nazaretu; staro shodnico, v kateri je tudi Kristus učil (Luk. 4, 14—30), spremenili so zjedineni Grki v katoliško cerkev, ki je pa precej uboga; hočejo si tudi večjo postaviti z milodari dobrih kristjanov. — Malo višje na bregu stoji nova cerkvica, ki ima na sredi naravno veliko skalo; imenuje se Kristusova miza; ustno izročilo namreč trdi, da je Jezus večkrat, še tudi po svojem vstajenju prihajal v Nazaret in tukaj južinal s svojimi apostoli. Menda pol ure od Nazareta proti vzhodu, ustanovili so avstrijski usmiljeni bratje (kakor pri Betlehemu) bolnišnico, katero smo seveda tudi obiskali. Bolenikov takrat ni bilo mnogo v njej, namreč samo 5; ubog Beduin je imel plučno vnetje, 12letnemu muhamedanskemu dečku je stroj zdrobil prst in nek delavec si je nogo oškodoval; ta je bil Čeh in se je

Keček iz Mute v Kostrivnico, Jož. Kostanjevec iz Bizeljskega v Solčavo, Jernej Pernat iz Pišec v Pilštanj, Karl Presker iz Majšberga v Pišce. V začasni pokoj je stopil g. Franc Lom, kapelan v Šoštanju. Zopet nastavljen je g. Anton Drofenik, začasno vpokojeni kapelan ribniški, kot kapelan v Dobovi. Na novo nastavljeni kot kapelani so gg. seminjski duhovniki: Jakob Čebašek na Bizeljskem, Ivan Markošek v Št. Martin v Rožni dolini, Roman Skrbs v Rogatecu, Avguštin Stegenšek v Celnico, Ivan Tomažič v Št. Jurij ob Ščavnici, Ivan Vogrinec na Majšberg in Marko Žičkar kot pomožni duhovnik v Griže.

(Sladkor) se je podražil za 6 kr. na kilo. Vlada ga je izdala s § 14. Socialni demokratje se naj zahvalijo za to dobroto svojim poslancem, ki so pomagali ubiti državni zbor, kjer bi sicer lahko proti podraženju ugovarjali.

(Obrtnikom!) Vsi, ki kako obrt izvršujejo, oziroma ki so občni pridobniki, podvrženi, se opominjajo na običajno razglašen ukaz c. kr. finančnega dež. ravnateljstva v Gradcu z dne 20. junija 1899 št. 1167/pr., vsled katerega se morajo napovedbe za odmero občne pridobnine za dobo 1900/1 pri ces. kr. okrajnem glavarstvu v Mariboru oziroma pri pristojnih davkarijah meseca julija ustmeno ali pismeno vložiti. Dotična tiskovina dobiva se pri imenovanih uradih.

(Osebna dohodarina.) Do 30. julija t. l. so pri tukajšnjem glavarstvu izpiski iz plačilnih nalogov o osebni dohodnini za l. 1899 v navadnih uradnih urah vsem na vpogled, ki morajo plačevati osebno dohodarino.

(«Male pesni».) Č. g. Jož. M. Kržišnik, ki je tudi našim čitateljem po izbornih socialpolitičnih člankih znan, je izdal pri g. Drag. Hribarju v Celju zbirko pesni, ki jih poklanja ljubljani slovenski mladini. Nežna, vesela je vsebina pesni kakor srce naše mladine. Knjigo priporočamo najtopleje. Stane 12 kr., po pošti 15 kr.

(Kam naj gredo naši dijaki?) O tej stvari nam spoštovan slov. živinozdravnik naznanja: V uvodnem članku «Kam naj gredo naši dijaki» zadnje številke svetujete onim, ki so dovršili šest gimnazijskih razredov, posvetiti se živinozdravništvu. K temu imam pripomniti, da se tudi na avstrijskih živinozdravniških visokih šolah že tri leta vsprejemajo samo oni, ki se izkažejo z zrelostnim izpitom gimnazije ali realke. Naučno ministerstvo je pred nekaj dnevi razpisalo 10 ustanov po 300 gld., katere vživajo vredni

slušatelji za časa štiriletnih študij in katere se jim puščajo tudi deveto polletje, ko polaga absolvent stroge izpite. Več enakih ustanov po 300 gld. razpisuje za domačine tudi Češka ter Zgornjeavstrijska. Štajarski deželni odbor podeljuje letne podpore od 250 gld. naprej slušateljem živinozdravništva, katere potem namesča kot deželne uradnike s plačo 600 gl. in pravico do pokojnine. Drugi dohodki prihajajo živinozdravniku od nadzorovanja sejmov, mesogledstva, živinogleda na železničnih postajah, licencovanja in premojanja, sodnijskih in kužnih komisij itd. ter privatne prakse. V državnih službah so razmere za živinozdravnika še zelo neugodne, vendar se na merodajnem mestu zagotavlja, da se v najkrajšem času potrebno ukrene, da bodo živinozdravniki istotako avanzirali kakor uradniki, od katerih se zahtevajo visokošolski nauki. Upati je, da se v nekaj letih tudi na Štajarskem osnujejo prepotrebne živinske zavarovalnice, katere tako lepo uspevajo na Nižjeavstrijskem; v teh bodo gotovo našli živinozdravniki kot jedino sposobni tehnični vodje hvaležen delokrog. Pomanjkanje slovensčine zmožnih živinozdravnikov je na Spod. Štajarskem zelo občutljivo, kajti samo trije so zmožni v besedi in pismu ljudske govore.

(Cerkvene zadeve.) Pri Sv. Marku niže Ptuja so dobili nov, krasno izdelan božji grob. Izgotovil ga je mlad kipar, Radoslav Golobič, sedaj v Mariboru, Magdalensko predmestje.

(V Laškem trgu) se je ustanovila zadnja nedeljo kmetiška zadruga. Govorila sta g. Sajovič in g. J. M. Kržišnik, razkazujoč, kako je potrebna, kako se posluje in kaj bodi prva nje naloga. Tudi Rajfajzovka se je že osnovala nekaj nedelj prej. Kot govornik je prišel poleg J. M. Kržišnika tudi vrlji g. Stanovnik («Svedre») iz Horjula. Slava g. kapelanu Gorišku, ki se toliko trudi, da se Laška fara in sosednji kraji združujejo.

(Gosp. J. Kača.) organizatorja spodnještajarskih kmetijskih zadrug, je ministerstvo sprejelo za svojega uradnika. Pošlje ga sedaj študirat okrog, a potem ga nastavi na Spod. Štajarskem kot zadržnega uradnika.

(Imenovanje.) Sodnim adjunktom so imenovani gg.: dr. H. Watzulik za Šoštanj, dr. Fr. Peitler za Kozje, Jožef Zupančič za Idrijo. Prestavljeni so gg. sodni adjunkti M. Mračič iz Kozjega v Šmarje pri Jelšah, dr. F. Mohorič iz Idrije v Gornji Grad, dr. Hermann Neuberger iz Šoštanju v Ormož.

(Samomori.) V Mariboru se je poskusil v soboto umoriti lončarski pomočnik Štefan

silno razveselil, ko sem ga nagovoril v slovanskem jeziku. Čehi so pač nadarjeni, podjetni in krepki narod; kamorkoli prideš po širokem svetu, povsod najdeš Čeha. Le škoda, da so zdaj na Češkem tako žalostne razmere, ker dokler se ne pomiri ta mogočna in staroslavna kraljevina, ne more cela Avstrija prosto dihati in se gibati. V obče rad izjavim, da nam je prav dopadalo v Nazaretu in njegovi okolici; tudi prebivalci so prijazni in postrežljivi; posebno ljubeznjivi so bili dečki, ki so nas spominjali na dečka in mladenci Jezusa; povsod so nas spremljali in nam smehljaje sicer, pa vendar spoštljivo nagovarjali z «Hadži» (t. j. romar, ki je že bil v Jeruzalemu); niso nam bili nadležni in niso beračili, ampak veselilo jih je, da je toliko hadžijev obiskalo njihovo rojstno mesto, čudomili Nazaret.

Iz Nazareta se lepo vidi sloveča gora Tabor; ni pusta in gola kakor judejske gore, temveč večinoma zelena in obraščena ali z nizkim grmovjem ali pa z neko vrsto hrastovega drevja (graden). Nismo je skupno obiskali, ampak v manjših oddelkih; nekateri so šli peš, drugi pa so jezdili in sicer iz Nazareta ali iz Tabarije; pot traja več ur in je precej huda, posebno ako je vroče. Na vrhu je velika ravan in pravijo, da je v starih časih tu stalo lepo mesto; dandanes nahaja se samo dvoje cerkev, frančiškanski samostan, hiša za popotnike in par bornih hiš; vsa

druga zemlja se uporabi za njive in vrte ali je pa neobdelana in posuta z mogočnimi razvalinami, v katerih se skriva razna zverina in golazen. Seveda je razgled z gore Tabor divno krasen; ako bi nam bil Bog tam razodel le žarek svoje slave, kakor jo je gledal sv. Peter, bi bili gotovo tudi vskliknili kakor on: «Gospod, dobro nam je tukaj biti.» Toda na zemlji ni obstanka; popotniki smo; pojdimo naprej.

V petek zjutraj peljali smo se nazaj v Hajfo. Popoldne je še bil skupen izlet na goro Karmel, kjer smo slovo vzeli od svete dežele. Karmel je pravzaprav 8 ur dolgo gorovje, a mi navadno mislimo na najbolj zapadni hrib ob morju. Ta gora je ob vznožju dobro obdelana in rodi izvrstno vinsko kapljico. Na vrhu pa je imeniitna romarska cerkev z lepim lesenim Marijinim kipom na velikem oltarju; sezidana je nad tisto votlino, v kateri je živel prerok Elija; tudi mnogo drugih samotarjev ali puščavnikov je tukaj spokorno živelo, ker Karmel veljala je pri vseh narodih, še celo pri paganskih za sveto goro. Tudi mornarjem je dobro znana, ker je vrh gore svetilnik za ladije; videti je po noči, kakor bi večna luč brlela v čast Materi Božji. Tu so se torej avstrijski romarji srčno priporočili Mariji in jo prosili, da kakor jih je zdaj varno vodila na tem potovanju, jih naj naposled tudi srečno pripelja v pravo obljubljeno doželo — v sv. nebesa.

Tartelly. Prerezal si je vrat, toda umrl še ni. Pravi se, da je bil doslej na hipe umobolen. — V sredo se je ustrelil v Mariboru 51letni železniški sprevodnik Fr. Žizek. Živel je od svoje žene ločen.

(Povozil) je te dni tovorni vlak v Št. Juriju ob juž. žel. železniškega čuvaja Frana Doboviškega, ki je služboval že 40 let pri južni železnici.

(Utopil) se je v Celju 19letni rokodelski učenec Jožef Mastnak. Strah pred kaznijo ga je pripravil do samomora.

(V nedeljo v Ljutomer!) Bralno društvo za ljutomersko okolico priredi s sodelovanjem dijakov in ljutomerskih pevcev v nedeljo dne 30. julija 1899 na vrtu g. Ivan Vaupotiča v Ljutomeru veselico z govorom, petjem in tamburanjem. Preplačila pri vstopnini se hvaležno sprejemajo. Čisti dohodek je namenjen bralnemu društvu. Začetek takoj po večernicah. Društvo, ki šteje 172 udov in ima v knjižnici nad 600 knjig, bilo je za našo mejo prepotrebno, kar kaže izposojevalnik knjig. Od 19. svečana do danes, torej ravno v 5 mesecih izposodilo se je že 1075 števil. A te knjige ne zadostujejo, torej se priredi ta veselica, da se zamore s čistim dohodkom nabaviti novih knjig. Ob enem pa prosimo vsa naša književna društva ter vse naše rodoljube, zlasti one, ki so iz našega okraja doma, za podporo ali v denarju ali v knjigah.

(Brzjav iz Slov. Gradca.) Stališče Zoffovo popolnoma omajano. Gotovo bo prestavljen. Veselje med Slovenci velikansko.

(Iz šole) nam je danes poročati le žalostne reči. Pri uradnem učiteljskem zborovanju slovenjebistriškega in šentlenartskega okraja si je večina posilnemških in mlačno-slovenskih učiteljev izvolila nemške zastopnike za okrajne šolske svete. Za šentlenartski okraj je izvoljen šentlenartski nadučitelj Mohor, za bistrški pa bistrški nadučitelj Kristl. Škandal je, da so tudi nekateri starejši slovenski učitelji glasovali za ta dva nemška kandidata. To je menda zahvala slovenskim poslancem, da so se tako gorko potegovali za vzvišanje učiteljskih plač. Mlajši slovenski gospodje učitelji so se vrlo držali. Čast jim!

(Nevihta.) Iz Celja nam piše prijatelj: Pretečeni pondeljek je prišla čez naše mesto huda nevihta. Opoldne bilo je še nebo popolnoma jasno, mahoma pa se pripodijo od Solčavskih planin sem črni oblaki-hudourniki; nastal je grozen piš, ki je lomil šipe, strehe razkrival, drevje lamal in jih celo ruval; vmes pa so padale debele deževne kaplje in toča. Branjarjem na mestnem trgu je burja šotore preobrnila in sadje po tleh raznesla. Mnogo straha naredil je vihar kopajočim se v Savinji, kajti bilo se je bati, da bo nepričakovani gost kopališke ute z vsebino vred odnesel po vodi. Čez četrte ure je piš ponehal in solnce se je zopet pokazalo. Mnogo več škode pa se je gotovo naredilo po deželi.

(V Vuzenici) zadnja nedeljo ni bilo shoda. Prejšnji dan so ga poslanci odpovedli. Zakaj, ne vemo. — V zadnjem trenutku se nam piše o tej zadevi: Več ko nasprotniki škodujejo nam naši navidezni prijatelji. Velikanski shod nameravali so napraviti naši požrtvovalni gg. narodni poslanci. Slovensko ljudstvo vseh slojev kmečko in delavsko celega Marnberskega okraja je komaj čakalo 23. julija, da bi javno pokazalo svojo narodno zavest in neustrašenost. Vendar veselje Slovencev je splavalo po vodi. Okrajni glavar z vsemi svojimi nemškonacionalnimi pristaši iz Marnberga, Vuzenice, Mute itd. preprosil je gostilničarja Mravljaka ter ga nagnil, da se je v soboto t. j. 22. julija peljal v Maribor ter odpovedal dvorano. Žalostna mu majka. Toda Slovenci, korajžo, imeli bodemo kmalu shod v Marnberskem okraju, če tudi ne pri Mravljaku.

(Iz Kota.) Občinski odbor Kot je pri izvanredni seji dne 24. julija t. l. izvolil preč. g. župnika Lovra Krambergerja zaradi velikih zaslug za olepšavo farne cerkve sv.

Marjete na Kebli in v znak občnega spoštovanja častnim občanom.

(Strela.) V Spodnji - Hajdini pri Ptujju je v pondeljek, dne 24. t. m. ob 1. uri popoldne treščilo v poslopje g. Ozvalda Mikiča, in sicer skoz dimnik v sobo, v kateri so še obedovale gospa in dve hčerki. Sosedu so prihiteli v sobo in so našli vse tri, kakor mrtve na tleh; hitro jih nesejo k daljnemu sosedu, kjer se je, hvala Bogu, spoznalo, da so le brezavestne in na nogah sicer nevarno, pa ne smrtno poškodovane, za nekaj časa so že okrevale. Poslopje je zgorelo, živino so rešili. Gosp. Mikič je bil zavarovan.

(Obravnava proti morilec Nj. Vel. cesarice Elizabete Luigi Lucheniju) se dobiva še v Cirilovi tiskarni, po zelo znižani ceni, komad po 10 kr., (poprej 20 kr.). Ker je prva izdaja v kratkem bila razprodana, priredil je zalagatelj drugo izdajo, in je v zalogi še okoli 500 izvodov, kateri se bodo gotovo v kratkem razprodali.

(Iz Slov. Bistrice) nam piše poročevalec: V noči od 19. na 20. t. m. se je prigodila na železniški progi med Poljčanami in Slov. Bistrice velika nesreča. Neko ženo iz bližine so našli na progi z odsekano glavo. Žena je bila že delj časa bolena. Ali ji je glavo odrezalo kolo železniškega vlaka ali pa se je storil kak zločin, se ne more še danes povedati. Truplo so zopet odkopali in preiskave se pridno vršijo. Na progi ni bilo najti krvi in glava je tako točno odrezana, kakor bi jo odrezal z britvijo. Truplo pa ni nič poškodovano. Obleko žene so našli nekoliko proč od železniške proge.

(Iz Zdol pri Kozjem) se nam poroča, da je dne 24. t. m. toča tamkaj hudo škodo naredila. Skoro polovico vsega je pobila.

(Toča) je zadnje dni klestila po marsikaterem spodnještajarskem okraju. Tako 24. t. m. po svetokriško-slatin., kostričniški, sladkogorski, poličanski in slovenjebistriški župniji. Dne 25. t. m. po noči je pobila popolnoma v okraju Št. Peter pod Sv. gorami.

(Na Slatini) so priredili zadnjo nedeljo Nemci veselico v korist šulvereinske šole. Seveda se je samo reklo, da bo veselica v korist ubogih in ne šulvereinskih otrok, kajti na tak način bi se lahko tudi letoviščarji pridobili. Toda ti so bili še pravočasno opozorjeni in zato je veselica gledé čistega dobička klaverno izpala. V Slatino pridejo pametnejši ljudje, kakor so domači Posilinemci, in se ne dajo uporabljati v šulvereinske namene.

(Koča na Boču.) Otvoritev koče na Boču, ki jo stavi savinjsko planinsko društvo, se bo vršila še le meseca septembra.

(Snovanje posojilnic.) Dobili smo od celjske «Zaveze» naslednje vrstice: Da zadržimo različnim prihajajočim nam vprašanjem ter da vstrežemo splošni že večkrat izraženi želji, sestavili smo za snovanje novih posojilnic po Raiffeisenovem sistemu uzorna pravila, katera priporočamo snovateljem novih denarnih zavodov, kakor tudi drugim že obstoječim posojilnicam v posnemanje, odnosno prekrojitev. Pri tej priliki vnovič naglašamo, da vedno radi pospešujemo snovanje posojilnic v takih krajih, kjer se izkaže živa potreba in kjer je najti vseh pogojev za vspešni obstanek posojilnic. Tudi smo v tem listu že večkrat priporočali snovanje posojilnic v Slovenjegraškem in Kozjanskem okraju, zdi se nam pa, da ostane naš klic tam brezuspešen, ker ni slišati o kakem gibanju za snovanje teh za imenovana dva okraja tako eminentno važnih posojilnic. Rodoljubi v Št. Lovrencu ob Kor. žel., v Ribnici na Pohorju, v Vuzenici in Kozjem posvetujte se o tem, uvažujte naš klic ter nas pokličite na pomoč, da vstanovimo posojilnice. Vselej in kamorkoli treba, pošljemo radi svojega tajnika, da podučí snovatelje o potrebnih ukrepih. Pravil, kakoršna naznanjamo tukaj, imamo natisnjenih v zalogi. Zahtevajte jih, da Vam jih vpošljemo, prečitajte jih dobro in potem pa na delo.

Zveza slovenskih posojilnic v Celji.

(Med zavednim slovenskim učitelstvom) po Spodnjem Štajarskem vlada velika vznemirjenost, ker se sliši, da bodo novi nadzorniki sami politični somišljeniki Linhartovi. Naši poslanci bodo gotovo preprečili, da se ta bojazen ne samo učiteljev ampak sploh vseh rodoljubov ne uresnici.

(Duhovniško društvo.) Primorski gg. duhovniki so osnovali društvo »Zbor svečnikov sv. Pavla« s sedežem v Trstu. Namen društva je: Združevanje duhovnikov v obrambo stanovskih koristij, medsebojna duševna in gmotna podpora, skupno delovanje v prosep sv. cerkve in poverjenega jim ljudstva.

(Papeževo zdravje.) Leo XIII. bo star 100 let, tako pravi papežev zdravnik dr. Lapponi v nekem italijanskem časniku, v katerem opisuje prestalo papeževo bolezen. Papež — tako pravi dr. Lapponi — je dosegel zopet popolnoma svoje moči, poprijel se je zopet svojih prejšnjih navad, in nadjati se smemo, da njegova svetost ob močeh, ki jih ima sedaj ob nastopu svojega 90 leta, doseže tudi dobo 100 let.

(Jeruzalemsko romanje.) Ne bilo bi lepo, ako bi Slovenci ne mogli napraviti svojega romanja v Jeruzalem. In vendar se jih vedno mnogo manjka do onega števila, ki je potrebno, da se končno najme romarska ladija. Vsi, ki se mislijo udeležiti romanja, naj se vsaj do konca julija pismeno zglašijo pri kanoniku Sušniku v Ljubljani.

(Krščansko-družabno gibanje.) Kardinal Mazella je dobil od sv. Očeta nalog, da proučuje krščansko-družabno gibanje po raznih državah. To je velikega pomena za družabno znanost in uspešno zatiranje sedanje bede v človeški družbi.

(V Celovcu) se godijo zadnji čas reči, ki bi se v avstrijskem mestu ne smele gojiti. Sedaj zopet poročajo listi, da so nek mestni prostor imenovali po zakletem sovražniku Avstrije in habsburške rodovine, po Bismarcku. Vlada ima sto sredstev, da ukroti razdivjane Nemce, a jih noče uporabljati.

Društvene zadeve.

(„Bralno in pevsko društvo Maribor“) snuje tamburaški zbor. Nekateri godala sicer že ima, pa vendar še jih je premalo, ker ravno glavnih, k zboru potrebnih, instrumentov manjka; društveniki naj bi se trudili pridobiti podpore pri svojih prijateljih in znancih in bi to blagovolili izročiti gosp. dr. Pipušu, društvenemu predsedniku, za kar se uljudno prosijo. Usoja se društvo prositi tudi rodoljube v in izven Maribora, da bi blagovolili kaj pripomoči z denarjem, da bi se kupili instrumenti; darovi se pošiljajo na zgoraj omenjenega gospoda; vsak dar se hvaležno sprejme. Odbor.

(Za dijaško kuhinjo) v Mariboru so darovali preč. gsp. kanonik J. Hajšek 20 K, č. gsp. Jožef Janžekovič, kapelan v Gornji Radgoni 20 K, gostje pri Matečevih, župnije Sv. Vida niže Ptujja 2 K, po rajnem g. J. Bukušeku 15 K, po rajnem gsp. A. Marguču 8 K, neimenovana gospa 2 K, Štefan Behek, jezuit v Tirnavi 2 K.

(„Naša straža“.) A Šuta, župnik pri Sv. Marjeti niže Ptujja 2 K., Fr. Schreiner, kapelan ori Sv. Marjeti niže Ptujja 2 K., Mil. Schmid, župnik v Solčavi 6 K. V starotrškem župnišču nabral Janez Rotner 23 K. 20 v.

(Katol. polit. društvo za vranski okraj) priredi dne 30. julija t. l. popoldne ob 3. uri v salonu g. Valen. Južna pri Sv. Juriji ob Taboru svoj III. občni zbor z naslednjim vspešnim: 1. Poročilo predsednika, tajnika in blagajnika. 2. Volitev novega odbora in sprejemanje udov. 3. Govor g. dr. Karlovšeka o pogodbah in oporokah (testamentih). 4. Govor g. Kača o kmečki organizaciji, varčnosti in treznosti. 5. Predlogi. K obilni vdeležbi vabi vse prijatelje in somišljenike odbor.

(Bralno društvo) pri Sv. Antonu v Slov. goricah priredi v nedeljo dne 30. julija t. l. po popoldanski službi božji veselico s sledečim vspešnim: Pozdrav. Igra: „Na Osojah“.

Med posameznimi točkami bo pel domači moški in mešani zbor ter igral goslarski tercet. K obilni udeležbi vabi odbor.

Krščansko-socialno vprašanje službežnega stanu.

Z radostjo opazujemo, da se snujejo krščansko socialna obrtna, kmetiška in delavska društva povsod, kjer se vzbujajo ljudstvu krščansko socialni duh. Prebuditi pa bi se moral tudi služabni stan, da ne bo vedno bolj hiral in propadal v verskem, nravnem in gmotnem oziru. Osnovati bi morali društva za posle sosebno v mestih in trgih, sčasoma pa tudi po župnijah, kjer je veliko število poslov. Razlogi: Krščanstvo je sicer odpravilo kruto sužnost, ker se pa po mestih krščanska načela zatirajo, zato preti za služabni stan nevarnost, da se bo privedel v zopetno, četudi novodobno sužnost. Komu ni znano, da se v mesta vtihotapijo nečloveški kupci, ki prodajajo dekleta, cvet našega naroda, na Turško, v Aleksandrijo, na Ogrsko itd. v najpodlejše namene? Na stotine takih slučajev mi je znanih iz lastne izkušnje, katero sem si pridobil na Goriškem, Tržaškem, Kranjskem in Štajarskem.

Višji gospodujoči sloji so večkrat brezumni in zato radi pozabijo, da so posli tudi služabniki božji, in popolnoma prezirajo krščansko načelo, da Bog ne meri in ne ceni ljudi toliko po družabnem razmerju, temveč po zvestobi v božji službi. Brezverski gospodujoči stan zasmehuje najdražje svetinje poslov, se norčuje iz tega, kar je družini sveto in drago, in upliva s slabim zgledom tako, da služabnemu stanu izgine polagoma verski in nravni čut. Ni čudo, da postanejo posli sčasoma orodje za brezverske in nenravne naklepe gospodarjev. Boljši in plemenitejši stanovi že itak bridko tožijo, da je težko več dobiti poštenih in zanesljivih poslov. Čim bolj pa se ropa služabnemu stanu verski in nravni čut, tim bolj se mu podkopava spoštovanje do svetne in duhovne oblasti; zvestoba in pokorščina izgine; nenravnost poslov razruši zakonsko zvestobo in složnost gospodujočih slojev; njih otroci se pohujšujejo. Koliko bridkosti pa uživajo stariši razposajenih poslov! Ljudstvo mora vedno več občinskih doklad plačevati za izrodke nenravnosti, plačevati pa mora tudi državi debele davke, da se morilke svojih živih spominov nenravnosti hranijo po ječah celih šest let. Kaznilnice v Begunjah na Kranjskem, kjer je blizu 300 kaznjenk, in v Neudorfu na Nižje - Avstrijskem so mi oči odprle, da je večina teh nesrečnic iz služabnega stanu. Toda zategadelj še ni slabša nego višji sloji, temveč zato kašo piha, ker ni takó rafinirana, da bi se znala odtegniti sodnijski preiskavi, kakor znajo zviti pohotneži višjih stanov.

Sedaj pa si še pogledimo posameznosti. Posli so obče otroci revnih starišev ali starišev in doma nimajo več. Navadno silijo v mesta. Ozmimo se samo na posle ženskega spola.

1. Kam se naj obrne dekle, ko pride v mesto službe iskat? Zaradi revščine mora iskati prenočišča do nastopa službe v zakotnih beznicah in krčmah, kjer ne sliši in ne vidi nič prida. Če nima denarja, se ne more obrniti na postavno posredovalnico, zato povprašuje pri zakotnih posredovalkah, ki niso na najboljšem glasu. Tam se dekletu za denar najprej kvarte vržejo, iz katerih se mu napove dobra služba in natančen popis osebe, ki bo na dekle svoje oči obračala in s katero bo neki po dolgem znanju zadelo svojo srečo v zakonski zvezi. Za to vedeževanje izda dekle zadnji vinar hinavski dobrotnici. Ker pa pri zakotnih posredovalkah iščejo le take družine poslov, pri katerih ne more živa duša prestat, zato zapusti vkanjeno dekle že čez en mesec, če ne prej, slabo službo z nado, da dobi boljšo.

2. Kam pa se naj sedaj obrne, ker nima denarja. Poišče si zopet drugo zakotno posredovalko, kjer se dekletu godi, kakor pri prvi. Ta še zna morda bolj prerokovati iz kvart. Toda ko dekla zopet kmalu slabo službo zapusti, jo je sram domu iti, ali pa nima kam. V sili razproda, kar ima, in potem mora stradati ker je beračenje prepovedano, in ker mlad človek takó nič ne dobi. Po mestu se klati okoli, brez dela, brez prenočišča. Takó se godi več dnij in tednov, dokler berič ne odvede dekleta v prisilno delavnico. Ako pa še posel pravno ni takó propal, tedaj v sili tu in tam kaj vzame. Sodnija ga zato najprej v ječo, potem pa v prisilno delavnico potisne. Ljudstvo pa plačuj na debelo davke za te zavode. Čez tri leta se izpusti dekleta (hlapec) iz prisilne delavnice (v Lankovicah), kjer je bilo še bolj pohujšano v slabi tovaršiji. Toda pred odhodom se zapiše v službeno knjižico: «pod policijskim nadzorstvom». Kdor vé, kaj to pomeni, je ne vzame v službo; ako pa vendar kje službo dobi, jo tudi kmalu izgubi, ker prihaja berič pogostoma povpraševati, kakó se posel vede. Ko posel vidi, da nima nikjer več zaupanja, še se globeje v pregrehe pogrezne ali pa obupa in si življenje vzame. Odtod mi je jasno, zakaj so nekatere kaznjence že sedmokrat v Begunski kaznilnici ali že tretjokrat v prisilni delavnici v Lankovicah. Odtod veliko samomorov.

3. V slučaju pa, da družina vendar le ostane v službi, kam naj gre ob nedeljah in praznikih? Ako ni posebno pobožna in trdna, jo slaba tovaršija zvabi v zakotne krčme, kjer se navadno nespodobno govori, prepeva, pleše, popiva in krvavo zaslužen denar zapravlja. Sklepajo se grešne zveze, ki ne rodijo nič prida. Dekleta se pogubijo in si zagrenijo celo življenje.

4. Kam pa se naj obrne posel, kadar zboli? V bolnico. Kam pa, ko pride iz bolnice, in je še preslab za službo, denarja pa nima. Nekoliko že storijo okrajne bolniške blagajnice, toda tam mora posel in gospodar več gldinarjev plačati na leto. Vse to pa se v nameravanem društvu lahko doseže z nižjimi doneski.

5. Kam se slednjič naj obrne posel, kadar obnemore in se postara? Pokojnine ne

dobi. Postava nalaga sicer občinam dolžnost, skrbeti za reveže. Toda občine same vedno bolj obožavajo in mnogokrat globoko v dolgovih tičijo. In saj vemo, kako skromna je večinoma taka podpora, koliko bridkega očitanja in oponašanja mora revež požirati in kako pisano ga nekateri ljudje gledajo. V Ljubljani je hiralnica za revne ostarele posle. Na Ptuj pa se jih malo sprejema. Kako torej pomagati služočemu stanu v verskem, pravem in gmotnem oziru? Vprašal sem pred nekaterimi dnevi gospoda, ki že 30 let vsestranski deluje na Dunaju: Povejte mi, odkod vendar to, da ima Dunaj bolj krščansko obličje, nega nekatera druga mesta? Odgovoril mi je gospod: «Pri nas na Dunaju vé vsak kam iti, kadar je prost, tam se podučuje, razvedruje in si gmotno pomaga».

Vsak stan ima namreč svoje katoliško društvo. Misli sem si, tudi v naših razupitih mestih naj bi se ustanovila za vsak stan katoliška društva, da se loči pleve od žita. V zmedenih razmerah se ne opravi nič. «Divide et impera!» Dokler ni ločitve duhov, ostane večina ljudstva omahljiva in biseri odločnih značajev ostanejo skriti. Torej, kjer se le da, ustanovimo katoliška društva. Položimo zrna mi, da bodo sad teh društev želi naši potomci. Dasi sami včakamo le cvet, sadu pa ne, vendar smemo pričakovati zaslužnja pri Bogu, ki nas bo podpiral. Cearska pesem pravi: «Trdno dajmo se skleniti, — sloga pravo moč deli; — vse lahko nam bo storiti, — ako združimo moči.» S skromnim popisom razmer služabnega stanu nameravam le dokazati, da je društvo za družino nujno potrebno in zelo koristno. V vseh večjih mestih nahajajo se katoliška podporna poselska društva. Naj bi torej slavna, vneta in požrtvovalna gospoda prihitela pogumno na pomoč ne le drugim stanom, temveč tudi pomilovanju vrednemu služočemu stanu, ki si sam pomagati ne vé in ne more. Naj se osnuje v Mariboru osrednji odbor za vso lavantinsko škofijo, in naj se tukaj najprej ustanovi «katoliško podporno poselsko društvo» pod varstvom Marije Device, ponižne deklice Gospodove. Skrbimo za vse stanove, za vse ljudi, ne pozabimo na nikogar. Kakor mora krščanska ljubezen obsegati vse ljudi, istotako tudi krščanska družabna organizacija. Prijatelj poslov.

Loterijne številke.

Gradec, 22. julija 1899: 70, 37, 13, 3, 7
Dunaj, ... 33, 80, 59, 49, 15

Krščansko dobro delo, zraven pa še sreča!

Iščejo se v vsaki fari zanesljive osebe, možki ali ženske, trgovci in drugi, ki bi hoteli za dobro plačilo prodajati srečke (lose) za zidanje nove farne cerkve pri Sv. Magdalen v Mariboru. Kdor bi hotel razpečavati srečke, naj naznani farmemu uradu sv. Magdalene v Mariboru svojo addresso in koliko sreček želi. Več se mu bo potem pisмено naznanilo. (Srečke so po eni kroni. Dobitki so 1 par težkih volov, dve molzni kravi, 10 polovnjakov dobre starine itd. Srečkanje bo šele 31. avgusta t. l.; izsrečkane številke in dobitki se bodo hitro po izsrečkanju objavili v „Slov. Gosp.“)

Že stoletja znana deželna rogaška slatina «Templov vrelec» izvirajoča iz čiste pečine, je kraljica vseh hladilnih pijač.

1 pristni zavoj s 25 bokalskimi steklenicami stane 4 gld. v Poljčanah. Naročuje se naj pri studenčnem oskrbništvu pošta Rogaska Slatina.

Svilnati damasti meter po 75 kr.

do 14 gld. 65 kr. — kakor tudi črna, bela in barvana Hennebergova svila meter po 45 kr. do 14 gld. 65 kr. — najnovosegnejših tkaninah, barvah in vzorcih. Zasebnikom poštnine in carine prosto na dom. — Vzorci obratno.

G. Hennebergove tovarne za svilo (c. in kr. dvorni zalagatelj) v Zürichu.

Postranski zaslužek,

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s prevzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. Ponudbe pod „1.798“ Gradec, poste restante.

Slovenci, Slovenke!

podpirajte „Našo stražo“;
pristopajte k „Družbi sv. Cirila in Metoda“.

Štajarski Slovenci,
darujte za šolo v Muti

Dobra, varčna kuhinja.

Maggi-jevo juhino sladilo je edino, ki more v trenutku močno napraviti vsako juho in vsako slabotno pomako; — le nekaj kapljic zadostuje. Dobiva se v originalnih steklenicah od 50 vinarjev naprej v vsaki delikatesni, kolonijalni in špecarijski prodajalnici in drogerijah. Originalne steklenice se zopet po ceni napolnujejo z Maggi-jevim juhinskim sladilom. 9—12

!!Nova knjigotržnica!!

Maribor Gosposka ulica 28.

Bogata zaloga papirja, šolskih potrebščin vsake vrste, literarnih knjig vseh narodov, klasikov, molitvenikov (v obeh jezikih), šolskih knjig, podob, strun za citre, krasnih šatulic za darilo itd. itd.

Krasne razglednice na drobno in debelo.

Zunanji gospodje lahko naročajo po dopisnici, ker vsakdo se bo hitro postregel. Bogata zaloga fotografij umetniških del. Priporoča se osobito preč. duhovščini in slav. učitelstvu, dijakom itd.

Priporoča se udani

Karol Scheidbach, knjigotržec.

Za vinorejce!

Koristna knjižica o načinu, kako se uspešno obraniti 8-8

peronospore ali strupene rose se dobi pri nje pisatelju. Velja 12 kr., s pošto 14 kr. Pri večjem naročilu popust.

Anton Kosi,
učitelj v Središču na Štajarsk.

Izvrstno olje iz kostij

za šivalne stroje, kolesa, kakor tudi izvrstno olje za svetlavo, ki se ne kadi, za kolesne svetilke, iz tovarne olja iz kostij H. Moebius & Fils, Basel (Švica). Dobi se pri: Jan. Erhartovih naslednikov R. Strassmayer, puškar.

Francu Neger, trgovina za šivalne stroje in kolesa.

Herm. Prosch, trgovina za šivalne stroje in kolesa. 25-26

KUVERTE

s firmo priporoča

tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Rad. Golobič

kipar v Mariboru, — tržaška cesta štev. 13.

se priporoča preč. duhovščini za izvrševanje vsih del spadajočih v njegovo stroko. 3-4

Na želodcu

in vsled starosti slabotnim priporoča Benedikt Hertl, posestnik graščine Golitsch pri Konjicah, 10 let stari, duha in telo krepečajoči naradni „Cognac“, pripravljen (ekstrahiran) iz njegovih lastnih vin. 4 steklenice z zabojčkom 6 gld. franko na vsako pošto.

Posamezne steklenice po 1 gld. 50 kr. se vedno dobivajo pri Al. Quandest, Maribor, Gosposke ulice. 28-50

Žganjarija

R. Wieser-ja v Hočah pri Mariboru.

Največa žganjarska zaloga na Štajarskem po čuda nizkih cenah. Zdravilski konjak za boleestnike in okrevalce kemično razložen in spoznan za čisto vinsko prekapnino. 27

Umetno-obrtna delavnica cerkvenih kamnoseških in podobarskih del

kamnoseka **J. F. PEYER-ja** priseženega
izvedeneca
v Mariboru,

Kokoschinegg-Allee, Hilariusstrasse, Carneristrasse.

Izdeluje altarje, prižnice, obhajilne mize, krstne kamene, okna, itd. itd. Tudi prevzema mere prostorov za omenjene predmete, kakor tudi originalne načrte.

Posebno se bavi z napravo nagrobnih spomenikov. Prav velika zaloga dogotovljenih novih nagrobnih kamenov od peščenega kamena, mramorja, granita in sienita.

Solidna postrežba in prav nizke cene.

24

V tiskarni sv. Cirila v Mariboru izšla je na
176 strani obsegajoča knjižica:

V Marijinem Celju.

Zgodovinske in potopisne črtice.

Spisal in izdal

s pridigami, katere je imel v Marijinem Celju,
Dr. Anton Medved, c. kr. profesor v Mariboru.

Cena knjižice 30 kr., po pošti 35 kr.

V romarskem vlakcu dne 8. avgusta se
bo ta knjižica razprodajala po 30 kr.

Dopisnice razglednice (Ansichtskarten)

izdeluje podpisana prav lično, hitro in po ceni.

Kdor želi založiti kako razglednico mora
doposlati fotografijo dotičnega kraja.

Za obila naročila se priporoča

Tiskarna sv. Cirila Maribor

Koroška ulica št. 5.

Umetno stavbarsko-klesarski obrt Murnikovih naslednik.

Anton Gajser,
lastnik.

Kaiserstr.-The-
atergasse št. 18.
Obstoji že
42 let.

Karol Kocijančič,
klesarski mojster.

v Mariboru.

Izdelujejo se umetelni altarji, prižnice, krstni kameni, kipi, mavzoleji, grobišča itd. po lastnih in tujih načrtih. Velika zaloga gotovih nagrobnih kamenov od mramora, granita in sienita.

Priznано nizke cene.

„Naša Straža“

Usnjarski mojster

z malo gotovino
bi se lahko
naselil

v večjem trgu na slovenskem Štajarskem na zelo ugodnem mestu.

Slovenskemu narodnemu zdravniku se nudi lepa prilika, naseliti se v velikem, bogatem trgu na Spodnjem Štajarskem, kjer bo imel sigurno zelo lepo prihodnost.

V ravno tem kraju

se bo prihodnje leto oddajala edina slovenska gostilnica v najem; gostilna je jako dobro obiskana, ker v njo zahajajo vsi narodni krogi iz trga in okolice.

5-5

Kdor želi kaj natančneje izvedeti, naj se obrne do „Naše straže“ v Ljubljani.

Kdor še vedno ni ud „Naše straže“ naj pristopi; udnina znaša 1 K. na leto, ustanovnina pa 50 K. —

Mobilije

I. vrste zelo po ceni!

Radi premalih prostorov prodam svojo veliko zalogo mobilij vsake vrste in lastnega izdelka, garantujoč trpežnost in moderno delo, po zelo znižanih cenah.

Razun mene, ni nikogar v Mariboru, ki bi imel mobilije lastnega izdelka tako po nizkih cenah. Uljudno vabim slavno občinstvo iz mesta in dežele da si ogleda mojo veliko zalogo in se o nizkih cenah prepriča.

Postrežba točna. Pošten izdelek.

Priporoča se udani

3-4

Josip Kregar, mizar,
samo 25. Gosposka ulica 25.

„Sveto vodilo“ molitvenik

z raznimi molitvami in pobožnostmi za III. red svet. Franciška Serafinskega.

Dobiva se v zavodu šolskih sester v Mariboru.

Molitvenik je priporočljiv posebno tretjerednikom ter stane vezan 1 gld. 40 kr., nevezan 1 gld. 2-2

Orgle za sobo,

z dvema spremenoma, milim, jako prikupljivim glasom proda nadučitelj R. Jurko v Tepanjah, pošta Konjice.

Dobra cerkovniška služba

se takoj odda. Prošnjik naj bo krojač ali čevljar in pošten. Stanovanje krasno, kraj lep, služba lahka in stalna. 2-3
Kje? pove upravništvo lista.

Autonomna past za množico živalij.

Za podgane gl. 2, za miši gl. 1-20. Vlovi v eni noči, ne da bi se pazilo na njo, do 40 komadov, ne zapusti nobenega duha in se stavi sama. Past za ščurke (grile) „Eolipse“, polovi v eni noči po 1000 ščurkov ali grilov. Stane gl. 1-20. Povsod najboljši vspehi. Se pošilja proti poštnim povzetjem. 12-12

M. Feith, Dunaj, II., Taborstrasse 11/b.

Lepe podobice s črnim okvirom kot spominki
za v molitev priporočene ranjke.

Primeren tisek na drugi strani oskrbimo hitro in lično.

100 kosov od 80 kr. do 1 gld. 80 kr.

K obilim naročilom se priporoča

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru,

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru
priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu
vsakovrstne podobice, molitvenike,
rožne vence, svetinjice, križce.

Velika knjiga z vzorci od navadnih do najfinejših podobice je v tiskarni na vpogled.

Spominki na prvo sv. obhajilo kos od 1 do 10 kr.

Rožne vence vsake velikosti in kakovosti prodajamo na drobno in debelo, **rožne vence žalostne Matere Božje in preč. Spočetja itd.** — Lepi križci so pa medeni ali niklasti za rožne vence, za kras na steno in posebno za častite duhovnike za sprevidenje bolnikov; križi s stojalcem, **svetinjice** različnih vrst.

Tiskarna ima v zalogi tiskovine za:

župnijske, občinske in politične urade, odvetnike in notarje, trgovce, hotele in gostilnice, posojilnice in zasebnike.

Naročila na lepake (vsake vrste in velikosti), poročne liste, osmrtnice, spominske liste, vizitke, tabele, knjige, časnike, dalje preskrbi za vsak urad ali zasebnike štampilje (pečate).

Vsako naročilo se izvrši hitro, lično in ceno.

Romanje v Marijino Celje.

Ker se bliža praznik Vnebovzetja prečiste device Marije, bode vozil posebni vlak po zelo znižani ceni s Spodnjestajarskega v visoko častni, čudodelni kraj Marija Celje. Ta posebni romarski vlak bode vozil iz Celja do Au-Seewiesena in sicer:

v torek 8. avgusta po sledečem voznem redu:

Stacija	Čas	II. razr. gld.	III. razr. gld.
Celje	ob 7:45 zvečer	7-18,	5-39
Štore	ob 7:53	7-18,	5-39
St. Jur	ob 8:03	7-18,	5-29
Ponikva	ob 8:18	6-52,	4-96
Poličane	ob 8:44	6-52,	4-80
Slov. Bistrica	ob 8:54	5-84,	4-65
Pragersko	ob 9:11	5-84,	4-45
Rače	ob 9:24	5-84,	4-35
Hoče	ob 9:38	5-82,	4-25
Maribor	ob 9:58	5-82,	4-15
Pesnica	ob 10:10	5-04,	3-97
Št. Ilj	ob 10:25	4-77,	3-82
Spielfeld	ob 10:35	4-77,	3-72

9. avgusta Kapfenberg ob 2, Seewiesen ob 6 do 9 zjutraj.

Zgoraj naznanjena cena od imenovanih postaj velja za tje in nazaj. Isti romarji, kateri želijo vozove do Marija Celja, naj se najmanj do 5. avgusta pri podpisnem oglašijo, da se lahko vsem zaprekam ogne in romarjem po želji stori. Od postaje Au-Seewiesen do Marija Celje stane eden sedež za navadni voz gld. 1-50, za pokrit voz gld. 2-50, eden Landauer za 4-5 oseb stane 12 gld., da zamorejo skupaj potovati od Au-Seewiesen naprej. Zadnji posebni vlak od Kapfenberga bode že ob 9. uri predpoldne v Au-Seewiesen-u in kateri bodo že zjutraj ob 6 uri v Seewiesen-u imajo priložnost v tamošnji cerkvi se sv. maše udeležiti.

Ob 9 uri potem zamorejo vsi romarji skupno potovati naprej v Marija Celje. Prihod v Marija Celje bode ob 3 uri popoldne in slovesen vhod ter večernice.

V četrtek 10. avgusta ob 9. uri predpoldne bode v Marija Celjski cerkvi slov. pridiga z slovesno sv. mašo. Od Seewiesen nazaj vozijo vlaki ob 2. popoldne in ob 7 zvečer, od Kapfenberga bode vozil ob 9 zvečer in pride v Celje 12. avgusta ob 2 uri zjutraj.

Tudi večina romarjev se lahko z drugimi vlaki nazaj pelja razun brzovlaka in voznega se sme samo enkrat pretrgati, veljava za nazaj samo 8 dni.

Listki se zamorejo dobiti tudi v tiskarni sv. Cirila in pri gosp. Berdajsu v Mariboru, v Ptuj pri g. Silvester Šentjarcu, organistu pri minoritih, v Poličanah pri g. Gajšek in Ferd. Ivanusu, v Pletjerji pri g. Sava Rogaču, v Celji pri g. Drag. Hribarju, v Slov. Bistr. pri g. A. Pinterju.

Za odbor: Gajšek, Poličane.

Živinski sejem bode

dne 31. julija t. l. pri

Sv. Lovrencu v Slov. gor.

Županstvo.

Razne
uradne pečate

priporoča

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Priporočilo!

Usojam si naznaniti p. n. občinstvu, da izdelujem vsakovrstno obutalo za možke, ženske in otroke. Prevzamem tudi vsakovrstna popravila. Zagotavljam p. n. odjemnikom najnižjo ceno, kakor tudi solidno postrežbo, beleži se udani

Matija Kögl, čevljar v Mariboru, Stolni trg (Domplatz) št. 14. 2-2

Oklic!

C. kr. okrajna sodnija v Mariboru daje na znanje, da se je na ponedeljek dne

7. avgusta t. l.

predpoldne ob 9. uri odredila prostovoljna prodaja zemljišč Pavla in Ivane Peitler na licu mesta in sicer: vlož. št. 25, 122, 124, 126 in 138 kat. obč. Št. Lovrenc nad Mariborom.

Pri tej prodaji se bodo posamezne parcele za sledečo ceno oklicale:

1) parc. št. 490 travnik, ki meri 2 or. 1339 sež. za gld. 2500

2) parc. št. 419/3 njiva, št. 419/4, št. 419/5, št. 420/5 in št. 281/4 pašniki, ki merijo skupaj 2 or. 1155 sež. za . . . „ 1500

3) p. št. 53 in št. 54 s hramom št. 65 in z gospodarskim poslopjem, ter št. 80/1, št. 80/2, št. 81/1 in št. 81/2 vrti, skupaj 1 or. 117 sež. za „ 4000

4) p. št. 666 travnik št. 668 njiva skupaj 3 or. 896 sež. za . . . „ 1500

5) parc. št. 471 trav. št. 472 njiva, št. 473 pašnik, št. 467 travnik in št. 466 trav. skupaj 1 or. 800 sežnjev za . . „ 1000

6) prc. št. 438 trav. št. 439 njiva in št. 440 travnik skupaj 869 s. za „ 300

7) prc. št. 447 trav. št. 448 njiva in št. 449 travnik skupaj 780 s. za „ 200

8) parc. št. 560/1 gozd, št. 560/2 njiva, št. 555/1 njiva in št. 559/1 gozd skupaj 1 oral 669 sežnjev za . . . „ 600

Vsak dražitelj (licitant) mora v roke licitacijske komisije položiti 10% vadij oklicne cene in sicer ali v gotovini, ali v hranilnih knjigah, ali v posojilničnih vlogah ali pa v vrednostnih papirjih po zadnjem dunajskem kurzu. Drugi dražbeni pogoji ležijo tukaj in pa v pisarni gospoda dr. F. Radey-a, se ne bode nikakor dotikala zastavnih pravic tabularnih upnikov. 1-2

C. kr. okrajna sodnija

Maribor, 19. julija 1899.

L. S. **Dr. Voušek.**

Stavba nove šole!

ki je proračunjena na 9000 gld., se bo oddajala po licitaciji dne 6. avgusta ob 4. uri popoldne v Št. Petru nad Laškem. Načrti, proračun in stavbeni pogoji se lahko ogledajo pri šolskem vodstvu Št. Peterske šole v Št. Petru nad Laškem. 3-3

Krajni šolski svet Št. Peter nad Laškem, 11. julija 1899.

Načelnik: A. Stegenšek.

Hiša v trgu na prodaj!

Kraj lep, stanovanje prijetno, cena jako nizka. Poslopje ima 3 sobe in klet, zraven je vrtič. Ugajalo bi pri nas marsikateremu, priporočati pa treba posebno kolarjem radi obilnega zaslužka. O mnogih drugih ugodnostih našega trga se lahko vsakdo prepriča. 3-3

Naslov: **Amalija Rosenstein, Rečica ob Savinji.**

Oznanilo!

Ker se na danes sklicanega občnega zbora «Vzajemne zavarovalnice zoper ogenj na Ljubnem» ni udeležilo sklepno število družtvenikov, zato podpisani sklicujem v zmislu § 37 družtvenih pravil isti občni zbor v drugič na prihodnjo nedeljo t. j.

30. julija t. l.

ob 1. uri popoldne v krčmo g. Ig. Fludrnika na Ljubnem s tem vspeedom:

I. Poročilo o družtvenem delovanju v letu 1898.

II. Poročilo računskih preglednikov o računih za leto 1898, oziroma odobrenje teh računov.

III. Volitev računskih preglednikov.

IV. Razni nasveti.

P. n. družtveniki se k zborovanju uljudno vabijo.

Tokrat bo občni zbor pri vsakem številu došlih družtvenikov sklepčen.

Ljubno, 25. julija 1899.

Predsednik.

Stavba nove šole

ki je proračunjena na 21.433 gld., 17 kr., se bo oddala po licitaciji dne 20. julija t. l. ob 2. uri popoldne v Gaberji tik Rogatca. Načrti, proračun in stavbeni pogoji ogledajo se lahko pri šolsk. vodstvu šentjurske šole v Rogatcu.

Krajni šolski svet

Sveti Jurij pod Donatom,
dne 27. junija 1899. 3-3

Načelnik: **Simon Korez.**

Na prodaj

novozidana hiša in mala švicarska hiša v novi «Schmidtgasse» proti gostilnici «Josefstadt» in železniški delavnici se prodati ali obe skupaj, ali vsaka posebej pod prosto roko. 2-5

V Studencih pri Mariboru, št. 108. Julija Fras, posestnica.

Na prodaj.

kočija «Phäntons» in oprava za konja (komod). Tudi učeneec se sprejme. 1-3

Franc Ferk, sedlar,
Augasse št. 6. — Maribor.

Na prodaj!

posestvo in gostilna z dvema hišama in z drugimi gospodarskimi poslojji. Zraven tudi na voljo kupca vse orodje in pohištvo. Gostilna je sredi trga in dobro obiskovana. Več se izve pri **Francu Vračun, gostilničarju in posestn. v Rajhenburgu na Savi.** 1-2